

Lieta C-164/20**Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu****Iesniegšanas datums:**

2020. gada 20. aprīlis

Iesniedzējtiesa:*Landesgericht Korneuburg* (Austrija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2020. gada 27. februāris

Apelācijas sūdzības iesniedzēja:*Airhelp Limited***Atbildētāja apelācijas tiesvedībā:***Austrian Airlines AG*

AUSTRIJAS REPUBLIKA

***Landesgericht Korneuburg* [Korneiburgas apgabaltiesa]**

Landesgericht Korneuburg kā apelācijas tiesa [...] lietā ar prasītāju *Airhelp Limited*, *Central Hong Kong*, [...] un atbildētāju – *Austrian Airlines AG*, [...] Vīnes lidosta, [...] par **1200 EUR** [...] saistībā ar prasītājas iesniegto apelācijas sūdzību par *Bezirksgericht Schwechat* [Švehatas pirmās instances tiesas] 2019. gada 21. oktobra spriedumu [...] pieņēma

lēmumu

[1] atbilstoši LESD 267. pantam uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādu jautājumu **prejudiciālā nolēmuma sniegšanai:**

Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos, 5., 6. un 7. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka lidostas ārsta konstatēta saslimšana un ar to saistīta tāda pasažiera nepiemērotība lidojumam, kurš jau

atrodas lidojumu vēl neuzsākušā lidmašīnā [oriģ. 2. lpp.], kā rezultātā gaisa pārvadātājs atsaka šī pasažiera pārvadāšanu, un līdz ar to pasažierim ir jāatstāj lidmašīna un viņa bagāža ir jāizkrauj, ir jāuzskata par “ārkārtēju apstākli” Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos, 5. panta 3. punkta izpratnē?

[2] Tiesvedība tiek apturēta līdz brīdim, kad tiks saņemts Eiropas Savienības Tiesas prejudiciāls nolēmums.

P a m a t o j u m s

I. Par pamatlietu

a. Par turpinājumā norādītājiem **faktiem** nav strīda [..].

R***** M***** un H***** M***** bija apstiprināta rezervācija pie atbildētājas uz šādiem lidojumiem:

- OS 872 no Teherānas (IKA) uz Vīni (VIE); plānotais izlidošanas laiks 2018. gada 9. janvārī plkst. 03.50; plānotais ielidošanas laiks 2018. gada 9. janvārī plkst. 06.00;

- OS 451 no Vīnes (VIE) uz Londonu (LHR); plānotais izlidošanas laiks 2018. gada 9. janvārī plkst. 06.40; plānotais ielidošanas laiks 2018. gada 9. janvārī plkst. 08.15;

- AC 8283 no Londonas (LHR) uz Halifaksu (YHZ); plānotais izlidošanas laiks 2018. gada 9. janvārī plkst. 11.10; plānotais ielidošanas laiks 2018. gada 9. janvārī plkst. 14.00. [oriģ. 3. lpp.]

Lidojums OS 872 kavējās 53 minūtes un faktiski sākās tikai 2018. gada 9. janvārī plkst. 04.30 IKA, lidmašīnai nolaižoties plkst. 06.53 VIE. Lidojuma attālums no IKA līdz YHZ ir vairāk nekā 3500 km.

Lidojums OS 872 kavējās 40 minūtes turpinājumā minēto faktu dēļ. Pēc iekāpšanas IKA uzsākšanas un tikai lidaparātā atbildētājas vecākās apkalpes locekle pamanīja kāda pasažiera slikto veselības stāvokli. Atbilstoši atbildētājas *Operation Manual* nav atļauts pārvadāt personas, kuras veselības traucējumu dēļ netiek uzskatītas par piemērotām lidojumam. Izņēmumi no šī noteikuma tiek pieļauti, ja pasažierim ir ārsta izdots dokuments, taču šajā gadījumā tas tā nebija. Vecākās apkalpes locekle aicināja lidostas ārstu pārbaudīt, vai viņas sākotnējais secinājums ir pamatots. Arī ārsts uzskatīja pasažieri par lidojumam nepiemērotu, un tāpēc atbildētāja atteicās pārvadāt pasažieri. Pasažierim lidmašīna bija atkal jāatstāj, un tāpat bija jāizkrauj viņa bagāža. Nevarēja konstatēt, kāds tieši bija veselības traucējums.

Lidojums OS 872 kavējās vēl 13 minūtes; tā iemeslu nevarēja konstatēt.

Minimālais pārsēšanās laiks (*minimum connecting time*) VIE lidostā ir 25 minūtes. Ja lidojums būtu kavējies tikai 13 minūtes un ja vēlākā 40 minūšu kavēšanas nebūtu notikusi, pasažieri būtu varējuši paspēt uz savienoto reisu.

b. Prasītāja lūdz tai samaksāt kompensāciju 1200 EUR apmērā un procentus atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 261/2004 [oriģ. 4. lpp.] (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos, 5. pantam, lasot to kopā ar 7. pantu.

Pamatojumā tā norāda, ka – ciktāl tam ir nozīme apelācijas tiesvedībā – R***** M***** un H***** M***** savus prasījumus ir tai cedējusi; tā šīs cesijas esot pieņēmusi. Lidojums OS 872 esot kavējies, un tāpēc R***** M***** un H***** M***** esot nokavējuši savienoto reisu un esot sasnieguši galamērķi ar vairāk nekā trīs stundu kavēšanos. Neesot pastāvējuši nekādi ārkārtēji un īpaši ar laiku saistīti apstākļi vai citi izslēgšanas pamati saskaņā ar minēto regulu.

c. Atbildētāja lūdz noraidīt prasību. Tā – ciktāl tam ir nozīme apelācijas tiesvedībā – norāda, ka četrgadīga persona (H***** M*****) nevar sniegt spēkā esošu paziņojumu par cesiju. Lidojuma OS 872 no IKA uz VIE kavēšanās esot pamatojama ar ārkārtējiem apstākļiem, jo 2018. gada 9. janvārī lidojumā OS 872 esot saslimis vai miris viens no pasažieriem un tāpēc lidojums esot kavējies 40 minūtes.

d. Pirmās instances tiesa prasību noraidīja pilnībā un pamatojumā būtībā norādīja, ka apkalpes locekļu saslimšana vai nāve parasti nav pietiekams iemesls Regulas (EK) Nr. 261/2004 5. panta 3. punkta izpratnē, jo šis apstāklis ir pieskaitāms pie gaisa pārvadātāja riskiem. Turpretim pasažiera saslimšana vai nāve esot jāvērtē atšķirīgi, proti, neatkarīgi no tā, vai tā ir konstatēta attiecīgā [oriģ. 5. lpp.] vai iepriekšējā lidojuma laikā; šis apstāklis neesot pieskaitāms pie gaisa pārvadātāja riskiem, jo šai sakarā iestājas tikai vispārīgs dzīvības risks. Ar apstākli, ka pasažiera veselības stāvoklis pirms paredzētā lidojuma ir tik slikts, ka viņš nevar uzsākt lidojumu, katrā ziņā nevar rēķināties un tas arī nav daļa no parastās un sagaidāmās gaisa satiksmes norises. Atbildētāja šo apstākli nebūtu varējusi nedz novērst, nedz tā to varēja kontrolēt, jo atbildētāja nekādi neesot varējusi ietekmēt pasažiera veselības stāvokli. No atbildētājas nevarot pieprasīt, lai tā precīzē, kāda slimība un kādā apmērā tika konstatēta, jo tā datu aizsardzības apsvērumu dēļ nedrīkstot ievākt un glabāt veselības datus par pasažieriem. Ja pasažieris saslimst īsi pirms paredzētā lidojuma, runa esot par ārkārtēju apstākli. Pēc tam atbildētāja esot veikusi visus nepieciešamos pasākumus, lai pasažieri izvestu no lidaparāta un izkrautu viņa bagāžu. Šajā situācijā neesot varējuši tikt konstatēti nekādi sagaidāmi pasākumi, kurus būtu varējis veikt, lai paātrinātu pārējo pasažieru pārvadāšanu. Rezerves lidmašīnas sagatavošana vai pārrezervācija uz citu lidojumu būtu radījusi vēl lielāku kavēšanos. Tāpēc atbildētāja esot veikusi visus no tās sagaidāmos pasākumus, lai nodrošinātu

pasāžieru pārvadāšanu ar iespējami mazāku kavēšanos. Tālākā 13 minūšu kavēšanās neesot bijis savienotā reisa nokavēšanas iemesls.

e. Par šo tika iesniegta **apelācijas sūdzība**. Tajā būtībā ir norādīts, ka **[oriģ. 6. lpp.]** pirmās instances tiesas argumentācija ir kļūdaina. Vācijas *Bundesgerichtshof* [Federālā augstākā tiesa] (*BGH*) esot jau vairākkārt konstatējusi, ka likumdevējs par ārkārtēju apstākli neuzskata ikkatru nenovēršamu notikumu, bet gan tikai tādu, kas neatbilst parastajai lietu norisei, tātad, kas atšķiras no parasti sagaidāmajiem procesiem gaisa satiksmē. Tāpēc nedz pasažiera nāve, nedz saslimšana neesot uzskatāmas par ārkārtēju apstākli, jo šie notikumi gaisa satiksmes ikdienā neesot reta parādība. It īpaši liela attāluma lidojumos, kā tas ir arī šajā gadījumā, pasažiera saslimšana esot attiecīgi iespējama jau tādēļ vien, ka pasažieru skaits liela attāluma lidojumos ir lielāks. Esot jāņem vērā, ka tāpēc saistībā ar šo apstākli ir paredzētas attiecīgi reglamentētas darbības. *Operation Manual* esot paredzēta procedūra, kā apieties ar slimiem pasažieriem, no kā var secināt, ka atbildētājam ir jāreķinās ar pasažieru saslimšanu un tā ar to ir arī rēķinājusies. Jau tāpēc vien neesot konstatējams ārkārtējs apstāklis Regulas (EK) Nr. 261/2004 izpratnē. Arī ja biežums vien vēl neesot pietiekama pazīme, lai konstatētu ārkārtēju apstākli, biežums un tas, ka šajā ziņā ir paredzētas īpašas iepriekš aprakstītas procedūras, katrā ziņā esot netiešs pierādījums tam, ka šajā ziņā ir runa par parastu gadījumu gaisa satiksmē. Esot arī nozīme tam, cik liela daļa no 40 minūšu kavēšanās ir saistīta ar pasažiera izkāpšanu un bagāžas izkraušanu un cik liela daļa – ar faktiski sniegto medicīnisko palīdzību.

f. Savā **atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību** atbildētāja lūdz noraidīt apelācijas sūdzību, norāda uz Vācijas tiesu nolēmumiem, kuras **[oriģ. 7. lpp.]** pasažiera saslimšanu uzskata par ārkārtēju apstākli, un principā pievienojas pirmās tiesas argumentiem pēc būtības.

g. *Landesgericht Korneuburg* kā **apelācijas tiesa** tiek aicināta otrajā un pēdējā instancē lemt par prasītājas prasījumiem.

Vispirms ir jākonstatē, ka, atsaucoties uz R***** M***** prasījumiem, ir ticis noskaidrots jautājums par spēkā esošo cesiju. Tas, vai arī saistībā ar H***** M***** prasījumiem ir konstatējama spēkā esoša cesija, netiek uzskatīts par Savienības tiesību jautājumu. Valsts procesuālajās tiesībās ietvertā pamatojuma un apelācijas tiesas juridisko apsvērumu dēļ minētais jautājums ir jāanalizē tikai tad, ja Tiesa uz prejudiciālo jautājumu atbild noliedzoshi. Tāpēc lēmums – katrā ziņā attiecībā uz R***** M***** – ir atkarīgs no Regulas (EK) Nr. 261/2004 5. panta 3. punktā ietvertā noteikuma interpretācijas.

II. Par prejudiciālo jautājumu

Landesgericht Korneuburg kā apelācijas tiesa, piemērojot līdzšinējo Savienības tiesību judikatūru, pieņem, ka notikums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 261/2004 5. panta 3. punktu vienmēr ir “ārkārtējs apstāklis” tad, ja tas nav raksturīgs attiecīgā gaisa pārvadātāja normālai darbībai un tā rakstura vai izcelsmes dēļ ir

ārpus šī pārvadātāja faktiskās kontroles (C-549/07, C-402/07, C-432/07, C-12/11, C-257/14).

Turklāt ir konstatējami vairāki atšķirīgi Austrijas un Vācijas tiesu nolēmumi jautājumā, vai medicīniska rakstura ārkārtas situācijas gadījumā pasažiera saslimšanas dēļ [oriģ. 8. lpp] runa ir par ārkārtēju apstākli Regulas (EK) Nr. 261/2004 5. panta 3. punkta izpratnē. Jau no tā var secināt, ka minētās tiesību normas saturs nav tik acīmredzams, ka runa ir par *acte clair*.

Vēl izšķiršana saistībā ar to, cik liela daļa no 40 minūšu kavēšanās ir veltīta faktiskai medicīniskai palīdzībai un cik liela daļa – pasažiera izkāpšanai un bagāžas izkraušanai, apelācijas tiesai nešķiet nepieciešama it īpaši tādēļ, ka izkāpšana un izkraušana ir tiešas un nenovēršamas medicīniskās izmeklēšanas notikuma sekas.

[..]

Landesgericht Korneuburg, 22. nodaļa

Kornoiburga, 2020. gada 27. februāris

[..]

DARBA VĒRSĪS